

Po zapoznaniu się i wspólnym przedyskutowaniu propozycji zmian w zakresie przepisów dotyczących funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej, uważamy, iż część proponowanych zmian jest zasadna i może przyczynić się do lepszego funkcjonowania WTZ-tów. Jednocześnie z przykrością stwierdzamy, że do tej pory nie otrzymaliśmy całościowego projektu wraz z rozporządzeniami, które będą szczegółowym uściśleniem ustawy dotyczącej m.in. Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Zapisy ustawy (bez rozporządzeń) są zbyt nieprecyzyjne, aby w pełni interpretować ich skutki. Wiele sformułowań ustawy budzi nasz niepokój, dlatego zdecydowaliśmy się wziąć udział w konsultacjach i wyrazić swoje opinie i propozycje.

Uwagi do Art 10a ust.1

Uważamy za konieczne poszerzenie informacji dot. przetwarzania danych osobowych uczestników - o świadectwo szkolne, opinie z poradni, dokumenty o stanie zdrowia.

Dodatkowo potrzebny jest naszym zdaniem zapis regulujący zgodę na przetwarzanie danych osobowych klubowicza.

Uwagi do Art 10a ust.3a-3d

Kolejna kwestia dotyczy propozycji wprowadzenia – praktyk oraz stażu aktywizacyjnego,

Domniemywając, iż osoba niepełnosprawna odbywająca staż aktywizacyjny nadal będzie uczestnikiem zajęć w Warsztacie obawiamy się, że żaden pracodawca nie zgodzi się na przyjęcie stażystów bez szkolenia bhp, badań lekarskich, odzieży ochronnej i opiekuna, a przecież zgodnie z prawem - Kodeksem Pracy osoba ta będzie pracownikiem danego zakładu pracy i musi w tym zakresie spełnić obowiązki wcześniej wymienione.

Nasuwają się pytania:

1. Kto ma ponosić koszt badań lekarskich i szkolenia bhp stażystów? (przypominamy o bardzo napiętym budżecie WTZ).
2. Apelujemy, aby staż aktywizacyjny i praktyka wpisana była w kodeks pracy.
3. Co z osobami ubezwłasnowolnionymi - prawnicy ministerstwa stwierdzili, że mogą podejmować zatrudnienie, a w ich imieniu opiekun podpisywać umowę – czy to jest na pewno zgodne z prawem.

4. Prosimy o informacje na temat nowego stanowiska: Trener Pracy (jakie powinien mieć wykształcenie, z jakich środków ma być finansowane jego stanowisko. Obecny i tak mocno nadwyrężony budżet WTZ nie udźwignie ciężaru dodatkowego wynagrodzenia).

Uwagi do zapisu „ W Warsztacie działa Zespół, w skład którego wchodzi:”

Szczegółowe zasady funkcjonowania Zespołu oraz kryteria oceny postępów uczestników ma określać rozporządzenie (nie wiemy jak ono będzie brzmieć).

Naszym zdaniem „stara” Rada Programowa spełniała swoje zadanie, nie bardzo rozumiemy dlaczego zamieniono Radę na Zespół .

Naszym zdaniem kolejny raz dano nam do zrozumienia, iż pracownicy WTZ są bardzo mało ważną grupą zawodową (nie mają własnego statusu zawodowego, zarabiają wyjątkowo niewiele, a jeszcze odbiera się im decyzyjność degradując status Rady Programowej do miana Zespołu z nie wiadomo jakimi zadaniami) .

Uwagi do: Dokumentacja w WTZ

Czy będzie standaryzacja dokumentacji określająca m.in. Ocenę postępów, IPR, sprawozdania itd. Naszym zdaniem standaryzacja jest potrzebna, ale ważne jest, aby była napisana przez profesjonalny zespół ekspertów. Dobrze by było, aby w skład zespołu piszącego wzory dokumentacji wchodziły osoby ze środowiska WTZ zarówno z miast jak i mniejszych wiejskich placówek, gdyż rozbieżność między funkcjonowaniem miejskich i wiejskich ośrodków jest ogromna.

Uwagi do art 10b pkt 1f

Możliwość łączenia funkcji w zarządzie z pracą w WTZ.

Wnioskujemy o usunięcie tego zapisu z nowej ustawy lub o to aby, dotyczył on tylko nowo powstających placówek. Jest to cios wymierzony w małe Stowarzyszenia.

Nasze Stowarzyszenie zostało powołane po to, aby prowadzić WTZ. W trosce o jak największe dobro placówki, nie chcemy zmieniać zarządu, czy pracowników WTZ. Placówka WTZ podlega kwartalnym oraz rocznym kontrolom merytorycznym i finansowym. Finanse prowadzone są starannie i przejrzysto nie ma mowy o żadnych choćby najmniejszych nadużyciach ze strony Stowarzyszenia. (Zarząd Stowarzyszenia nie pobiera żadnych gratyfikacji finansowych z tytułu pełnienia swoich funkcji, kontrolowany jest również przez Komisję Rewizyjną). Przy 25 uczestnikach budżet WTZ jest bardzo

skromny i trzeba się nieźle natrudzić, aby wszystko funkcjonowało na dobrym poziomie. Rozumiemy, iż zapis ten spowodowany jest jakimiś nadużyciami ze strony nieuczciwych stowarzyszeń. Naszym zdaniem należy ukarać nieuczciwie zarządzane placówki, a nie utrudniać prace dobrze funkcjonującym organizacjom.

Uwagi do art 10b pkt 1h

Uprzejmie prosimy o wskazanie źródła finansowania remontów w placówkach WTZ. Organizacje nie są w stanie same udźwignąć tego zobowiązania. Martwimy się również, czy nowe standardy opisane w rozporządzeniu, będą możliwe do realizacji (chodzi tu głównie o wielkość, wysokość pomieszczeń, szerokość korytarzy). Co się stanie w momencie gdy placówka nie będzie mogła spełnić wytycznych? Czy grozi jej likwidacja?

Uwagi do art 10b pkt 6b

Uprzejmie prosimy o zapis, aby nieobecność usprawiedliwiona, pobytem w szpitalu lub zaświadczeniem lekarskim nie powodowała pomniejszenia i częściowego zwrotu dotacji.

Warsztat pracuje z osobami obciążonymi dużym ryzykiem ich niedyspozycji (liczne badania, wizyty lekarskie pobyty w szpitalu. Jednocześnie nasze placówki są w ciągłej gotowości do pracy ze 100% obsadą uczestników. (analogicznie w placówkach szkolnych nikt nie obcina subwencji z powodu absencji uczniów, Pielęgniarka też dostaje takie samo wynagrodzenie mając mniej lub więcej pacjentów pod opieką - dlaczego kolejny raz dajecie nam odczuć dyskryminację naszego zawodu).

Ewentualnie prosimy o doprecyzowanie zapisu czy chodzi tu o łączną nieobecność powyżej 50% w stosunku do całego kwartału, czy o nieobecność „ciągłą” powyżej 180 dni.

Uwagi do art 10bb

Wnioskujemy o usunięcie zapisu o powoływaniu nowej Rady Programowej. W naszej ocenie ten nowy „twór” może przyczynić się do powstania niepotrzebnych etatów, które tak naprawdę będą dezorganizować pracę Warsztatu. Nowa Rada Programowa np. może stać się narzędziem wpływu na zatrudnienie w WTZ (szczególnie w wiejskich miejscowościach). Naszym zdaniem żaden zapis o współpracy z instytucjami

zewnętrznymi nie spowoduje nagle poprawienia tej sytuacji. Zależy ona głównie od predyspozycji i poglądów danej gminy, czy innej instytucji.

Rozumiemy intencje zapisu, który Państwo proponują: „Rada ma koordynować i wspierać współpracę na rzecz rozwoju działalności WTZ” - niemniej jednak skutki tego zapisu mogą być wręcz przeciwne.

Ewentualnie prosimy o doprecyzowanie zapisu czy Nowa Rada Programowa ma być wspólna dla wszystkich WTZ Powiatu, czy dla każdego WTZ z osobna.

Dodatkowe uwagi

sprzedaży wyrobów

Akceptację naszą pozyskała propozycja dotycząca przeznaczenia części dochodu ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników warsztatu na bieżące potrzeby WTZ.

Za niepraktyczny uważa się jedynie zapis mówiący o konieczności wyrażania zgody przez drugą stronę umowy na co mają być wydatkowane te środki. (Prawidłowość wydatkowania środków ze sprzedaży jest sprawdzana zawsze podczas kontroli i nie zdarzyło się do tej pory, aby organ kontrolujący miał zastrzeżenia co do tej kwestii.) Większość organów, które stanowią drugą stronę umowy nie ma pojęcia o tym, na co w danej chwili placówce potrzebne są dodatkowe środki finansowe. Uzgadnianie tego z drugą stroną umowy doprowadzi do zbędnej biurokracji.

Uważamy, że w Rozporządzeniu powinien znaleźć się zapis mówiący o tym, że 50% środków dochodu ze sprzedaży produktów i usług powinno być przeznaczone na integrację społeczną uczestników, a drugie 50% na bieżącą działalność warsztatu. Decyzja o tym na co konkretnie będzie przeznaczane 50% środków „nie integracyjnych”, powinna być podejmowana tylko i wyłącznie przez WTZ-ty. To one najlepiej wiedzą na co w danej chwili należy przeznaczyć środki, a uzgadnianie tego z drugą stroną umowy (powiat) może znacznie utrudnić, a czasami wręcz zaprzepaścić możliwość realizowanych zadań chociażby ze względu na to, że na decyzję o możliwości wydatkowania tych środków niejednokrotnie będzie trzeba czekać tygodniami, a wiele z nich może być zaopiniowana odmownie ze względów niekoniecznie uzasadnionych.

Ponadto pragniemy dodać, iż obawiamy się, że w przyszłości dotacja służąca działalności placówki może zostać pomniejszona o wspomnianą kwotę uzyskaną ze sprzedaży produktów i usług.

Wykształcenie pracowników WTZ

W chwili obecnej pracownicy WTZ w 98% posiadają wykształcenie wyższe (są w większości nauczycielami). Posiadają wieloletni staż pracy przy skromnych pensjach zbliżonych do minimum socjalnego. Praca instruktora terapii jest bardzo zbliżona do pracy nauczyciela w szkole specjalnej. Podobna jest liczebność grup podopiecznych, zajęcia mają zbliżony charakter. Z tym, że praca w warsztatach jest zdecydowanie bardziej obciążająca i niebezpieczna. Terapeuta w stosunku do pedagoga ma dwukrotnie wyższy wymiar czasu pracy. Często narażony jest na niebezpieczeństwo np. urazów w kontaktach z dorosłymi i silnymi uczestnikami. Dodatkowo pedagodzy specjaliści mają pomoc w postaci nauczyciela wspomagającego, Terapeuta WTZ, sam musi opanować daną grupę poczynając od prowadzenia zajęć, tworzenia dokumentacji, a skończywszy na opiece sanitarnej (karmienie, toaleta, dźwiganie dorosłych uczestników). Nie sposób wymienić wszystkich przywilejów jakimi cieszą się nauczyciele, którzy bardzo często mają identyczne wykształcenie jak kadra WTZ, dużo lżejszą pracę i zdecydowanie lepsze zarobki. Nie próbujemy walczyć o to samo, ale prosimy o niedyskryminowanie pracowników WTZ. Wnosimy aby ustalić status zawodowy pracownika WTZ, a jego pracę zaliczyć do pracy w tzw. **warunkach szczególnych** dających pracownikom WTZ pakiet uprawnień:

1. Możliwość przejścia na wcześniejszą emeryturę.
2. Dłuższy wymiar urlopu (45 dni).
3. Skrócenie tygodniowego wymiaru czasu pracy do 30 godzin.

Osobliwością w rzeczywistości warsztatowej jest fakt, że wiele osób z wieloletnim doświadczeniem zawodowym i wyższym wykształceniem kończy w tej chwili szkoły policealne (kierunek Terapia Zajęciowa), ponieważ zostało jasno powiedziane przez organy kontrolujące WTZ - iż osoby prowadzące zajęcia terapeutyczne na stanowisku instruktor terapii zajęciowej powinny mieć skończony taki kierunek. Dlatego prosimy, aby powstał zapis jasno określający jakie należy mieć wykształcenie - w przypadku wszystkich pracowników merytorycznych warsztatów.

Waloryzacja środków na WTZ.

Po raz kolejny apelujemy o wzrost algorytmu o kwotę co najmniej 250zł/ m-c z coroczną waloryzacją o wskaźnik inflacji w stosunku do każdego uczestnika (zapis o waloryzacji został wykreślony z ostatniego projektu rozporządzenia); Obecny sposób finansowania może spowodować dalszą degradację środowiska WTZ. Coraz częstszym zjawiskiem jest zwalnianie się wykwalifikowanej kadry ze względu na bardzo niskie płace. Pracownicy WTZ to osoby solidnie wykształcone i doświadczone, a zarabiają mniej niż niewykwalifikowani pracownicy z fabryk.

Wskazanie do terapii zajęciowej

Wnosimy o:

- poszerzenie wskazań do terapii zajęciowej dla osób upośledzonych umysłowo z lekkim stopniem niepełnosprawności. Osoby te łatwiej nam będzie wprowadzić na otwarty rynek pracy.
- ewentualnie o rezygnację z zapisu „wskazanie do terapii zajęciowej”

W większości „wskazania” wydawane są tylko i wyłącznie na wyraźną prośbę rodzica, często również lekarze odmawiają zamieszczenia takiego zapisu. (Powiat Radomski) Osoby posiadające dawno wydane orzeczenia nie mają tzw. wskazania do terapii. Boją się stanąć na komisję ponieważ czasami zdarzało się, że mając orzeczenie na stałe zamiast wskazania do terapii zmieniano orzeczenie na czas określony.

Agnieszka Jaskólska
Instruktor terapii zajęciowej